

UURINGU INFOMATERJAL

Kriminaaljustiitsüsteemi, kinnise lasteasutuse teenuse ja kohaliku omavalitsuse spetsialistide hoiakud ning hinnangud töös õigust rikkunud noortega (2026-2027)

Korduma kippuvad küsimused (KKK)

ÕIGUST RIKKUNUD NOORTEGA TÖÖTAVATE SPETSIALISTIDE HOIAKUTE JA HINNANGUTE UURING

Mis on uuringu eesmärk?

Uuringu eesmärk on kaardistada kriminaaljustiitsüsteemi, kohaliku omavalitsuse ja kinnise lasteasutuse teenuse spetsialistide hoiakud ning hinnangud töös 14–29-aastaste õigust rikkunud noortega. Uuringut viib läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus Justiits- ja Digiministeeriumi tellimusel.

Uuringu osana viiakse läbi anonüümne veebiküsitlus 14–29-aastaste õigust rikkunud noortega töötavate spetsialistide seas. Küsitlusuuringu küsimused puudutavad spetsialistide hoiakuid ja hinnanguid õigust rikkunud noorte suhtes, noore õigusrikkumisele reageerimise ja õigust rikkunud noorte kohtlemissüsteemi suhtes ning spetsialistide rollide ja ettevalmistuse (sh kompetentside) suhtes. Küsimustik on mõeldud vastamiseks erinevate valdkondade spetsialistidele.

Uuringu on kooskõlastanud Eesti Teadusagentuuri teaduseetika komitee (otsus 05.06.2026 TEET266 taotlus 2026).

Miks veebiküsitlust läbi viiakse?

Hetkel puudub Eestis ajakohane ja terviklik ülevaade õigust rikkunud noortega töötavate spetsialistide hoiakutest ning hinnangutest. Veebiküsitlus aitab seda teadmislünka täita, koondades erinevates asutustes ja rollides töötavate spetsialistide praktilised kogemused ja seisukohad. See aitab mõista, millised on vajadused selleks, et töö õigust rikkunud noortega oleks nii riiklikul tasandil kui ka spetsialistide igapäevatöös paremini läbi mõeldud, toetatud ning tulemuslik.

Miks on veebiküsitluse fookuses 14–29-aastased noored?

Küsitlus keskendub 14–29-aastastele õigust rikkunud noortele, sest see vanuserühm on Euroopa Liidu kaasrahastatud projekti „Noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamine“ sihtrühm ning uuring viiakse läbi selle projekti osana. Vanusevahemik hõlmab nii alaealisi kui ka noori täiskasvanuid, kellele on suunatud ka projekti tegevused. Võrdluse või konteksti loomiseks käsitletakse veebiküsitluse üksikutes küsimustes ka alla 14-aastaste ja üle 29-aastaste õigusrikkujatega seotud teemasid.

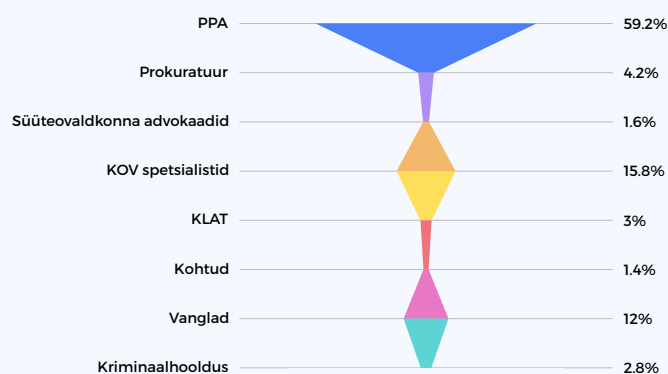
Kes on oodatud veebiküsitlusele vastama?

Küsitlusele on oodatud vastama spetsialistid üle Eesti, kes puutuvad oma töös kokku 14–29-aastaste õigust rikkunud noorte või nende juhtumitega. See hõlmab ka spetsialiste, kes puutuvad töös kokku ainult alaealistega, ainult täisealiste noortega või noortega teatud vanusepiirini (nt kuni 20 või kuni 26 aastat).

Uuringusse on oodatud nii igapäevaselt selle sihtrühmaga töötavad spetsialistid kui ka need, kelle kokkupuude on harvem. Samuti need spetsialistid, kellel puudub varasem kokkupuude õigust rikkunud noortega, kuid kelle tööülesannetest või ametialasest rollist tulenevalt võib see tulevikus tekkida.

Täpsemalt on uuringu sihtrühmas spetsialistid järgmistest asutustest:

Organisatsioon	Ametikohad
Politsei- ja Piirivalveamet	Patrullpolitseinikud, piirkonnapolitseinikud, veebipolitseinikud, uurijad, abipolitseinikud
Prokuratuur	Prokurörid, alaealiste ja noorte täiskasvanutega töötavad erikonsultandid
Süüteovaldkonna advokaadid	Vandeadvokaadid ja vandeadvokaadi abid, kes osutavad süüteomenetluses õigusabi riigi õigusabi korras või selle väliselt (lepingu alusel)
Kohtud	Süüasju lahendavad kohtunikud kõigis kolmes kohtuastmes
Vanglad	Inspektor-kontaktisikud, valvurid ja vanemvalvurid, saatjad ja vanemsaatjad, sotsiaaltöötajad, tegevusjuhendajad, psühholoogid, kaplanid ja vanemkaplanid, peaspetsialist-metoodikud, teabe- ja uurimisosakonna spetsialistid ning peaspetsialistid
Kriminaalhooldus	Nooremametnikud, kriminaalhooldusametnikud, vanemkriminaalhooldusametnikud, vanemkriminaalhooldusametnik-metoodikud, vanemkriminaalhooldusametnikud sekkumistegevuste osas, eksperdid
Kohalik omavalitsus	Lastekaitsetöötajad, noortegarantii tugisüsteemi noorte heaolu spetsialistid, sotsiaaltöö valdkonna spetsialistid, mobiilsed noorsootöötajad, mobiilse noorsootöö koordinaatorid
Kinnise lasteasutuse teenuse osutaja – AS Hoolekandeteenused (Emajõe ja Valgejõe keskused)	Kasvatajad, kasvataja-julgestustöötajad, psühholoogid, metoodikud, meeskonnajuhid, tiimijuhid
Kinnise lasteasutuse teenuse osutaja – Tallinna Laste Turvakeskus	Sotsiaalpedagoogid, psühholoogid, vanemsotsiaaltöötajad, üksuse juhid

Veebiküsitluse sihtrühma jaotus asutuste vahel

Kokku on vastama oodatud ca

4800

spetsialisti

Kuidas saab veebiküsitluses osaleda?

Uuringus osalemine on vabatahtlik. Uuringus osalemise kutse saadab Tartu Ülikool spetsialistile kas otse e-posti teel või tema asutuse kaudu. Küsitluse vastamislink on kõigile vastajatele sama ega ole seotud konkreetse inimese või tema e-posti aadressiga. See aitab tagada vastajate anonüümsuse.

Küsitlusele vastamine on avatud uuringu läbiviija poolt määratud vastamisperioodil. Täpne ajavahemik on kirjas küsitluskutses.

Kuna küsitlus on anonüümne, ei ole uuringu läbivijatel võimalik teada, kes on küsitlusele juba vastanud ja kes mitte. Seetõttu saadetakse küsitlusperioodi jooksul kuni kolm üldist meeldetuletust kõigile uuringusse kaasatud inimestele. Meeldetuletus saadetakse spetsialistidele kas Tartu Ülikooli poolt otse spetsialisti e-posti aadressile või spetsialisti asutuse kaudu.

Andmete turvalisuse kaalutlustel saab küsitlusele vastata ainult Eestis (vajalik on Eesti IP-aadress).

Kui kaua küsitluse täitmine aega võtab?

Küsimustiku täitmine võtab ligikaudu 30 minutit, kuid sõltuvalt vastaja rollist ja kogemusest võib see olla mõnevõrra lühem või pikem.

Kas küsimustiku täitmist saab pooleli jätta ja hiljem jätkata?

Kui vastaja peab küsimustiku täitmise ajutiselt katkestama, saab ta samas seadmes ja samas veebilehitsejas täitmist jätkata kuni 30 minuti jooksul (NB! Küpsised peavad olema lubatud). Kui katkestamine on vajalik rohkem kui pooleks tunniks, on võimalik oma vastused salvestada, vajutades nuppu „Salvesta ja jätkata hiljem” ja enda valitud parooliga uuringu kutse kaudu uuesti küsimustikku siseneda.

Küsitlusele vastamine võtab aega. Miks on oluline, et võimalikud paljud spetsialistid siiski küsitluses osaleksid?

Just spetsialistidel on kõige parem ülevaade sellest, mis töös õigust rikkunud noortega hästi toimib, milliste väljakutsetega kokku puututakse ja kus nähakse arenguvõimalusi. Küsitlus annab võimaluse praktikute kogemus ja vaade laiemal tasandil kuuldavaks teha.

Mida rohkem erineva tausta, rolli ja kogemusega spetsialiste küsitluses osaleb, seda usaldusväärsema ja terviklikuma pildi uuring annab. Tulemusi kasutatakse spetsialistide töö toetamiseks, koostöö ja tööpraktikate arendamiseks ning noorte kohtlemissüsteemi edasiarendamiseks.

Kas küsitluses antud vastuseid on võimalik muuta?

Küsimustiku täitmisel on võimalik liikuda tagasi juba vastatud küsimuste juurde ja oma vastuseid muuta. Pärast küsimustiku lõplikku esitamist ei ole enam vastuseid võimalik tagasi võtta ega muuta. Vastaja võib vastamise igal ajal katkestada, kuid oleme tänulikud, kui vastajal on võimalik küsimustik lõpuni täita.

Kuidas on tagatud vastajate anonüümsus ja andmete turvalisus?

Küsitlus on **anonüümne**. Vastajate vastuseid töödeldakse ja analüüsitakse viisil, mis ei võimalda neid Teie isikuga seostada. Küsimustiku täitmiseks kasutatud seadme IP-aadressi ei salvestata. Vastuseid kasutatakse ainult üldistatud kujul ning kellelgi ei ole võimalik tuvastada, kuidas vastas konkreetne osaleja.

Andmete vastutav töötleja on uuringu tellija Justiits- ja Digiministeerium. Andmefailile pääsevad uuringu läbiviimise käigus ligi ainult Tartu Ülikooli uurimisrühma liikmed ning andmeid hoitakse uuringuperioodi lõpuni (kuni 31.12.2029) Tartu Ülikooli parooliga kaitstud serveris, mis asub Euroopa Liidus. Anonüümsed andmed (st eemaldatud on kogu info, mis võimaldaks vastajaid otseselt tuvastada) antakse pärast uuringu lõppemist üle Justiits- ja Digiministeeriumile ning neid säilitatakse piiratud juurdepääsuga kuni kümme aastat, arhiiviväärtuse korral vajadusel kauem.

Kas uuring hindab spetsialistide või asutuste töö kvaliteeti?

Ei. Uuringu eesmärk ei ole hinnata üksikute spetsialistide, ametirühmade ega asutuste töö kvaliteeti. Samuti ei otsita uuringus „õigeid“ või „valesid“ vastuseid ega eelistata üht kindlat vaadet või lähenemist. Eesmärk on kaardistada erinevaid kogemusi, hinnanguid ja vaateid, et paremini mõista valdkonna toimimist ja arenguvajadusi.

Kas tööandja või ministeerium näeb konkreetse spetsialisti antud vastuseid?

Ei. Küsitluses osalemine on anonüümne ning isikuga seostatavaid vastuseid ei edastata tööandjale, ministeeriumile ega teistele osapooltele. Tulemusi kasutatakse ainult anonüümselt, üldistatud ja koondatud kujul.

Millal selguvad uuringu tulemused?

Uuringu tulemused avaldatakse 2027. aasta kevadel või vastavalt uuringu läbiviimise ajakavale.

Kuidas uuringu tulemusi kasutatakse?

Tulemusi kasutatakse üldistatud kujul õigust rikkunud noorte kohtlemissüsteemi arendamiseks ja spetsialistide töö toetamiseks, poliitikakujundamiseks, valdkonna seireks ning võimalusel teaduspublikatsioonides.

Kelle poole saab küsimustega pöörduda?

Kui Teil tekib küsimusi seoses uuringu või küsimustiku täitmisega, siis palun võtke ühendust uuringu tööühmaga e-posti aadressil merle.magi@ut.ee. Kui Teil tekib küsimusi seoses uuringus osalejate õigustega, siis palun pöörduge Eesti Teadusagentuuri teaduseetika komitee poole e-posti aadressil teaduseetika@etag.ee. Andmekaitseliste küsimuste korral võite pöörduda Tartu ülikooli andmekaitse spetsialisti poole e-posti aadressil andmekaitse@ut.ee.

Justiits- ja Digiministeeriumist on uuringu osas tekkivate küsimuste korral kontaktiks Reelika Rattus (reelika.rattus@justdigi.ee).